

Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Кафедра фінансово-економічних дисциплін

Директор

Когутюк

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВКП 5 ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ

Підготовки – бакалаврів

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Денної форми навчання

Факультет педагогіки та фінансово-економічної діяльності

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Платіжні системи» для студентів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

спеціаліст вищої категорії, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри фінансово-економічних дисциплін **О. І. Буга**

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фінансово-економічних дисциплін.

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року

Завідувач кафедри фінансово-економічних дисциплін

_____ Н. В. Євдокимова
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Вибіркова
Змістових модулів – 2	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки
		2-й
Семестр		
3-й		
Загальна кількість годин – 90 годин	Освітній ступінь: Бакалавр	Лекції
		36 год.
Практичні		
24 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 години	Освітній ступінь: Бакалавр	Самостійна робота
		30 год.
		Індивідуальні завдання:
		–
		Вид контролю:
		екзамен
		–

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання вибіркової навчальної дисципліни «Платіжні системи» є формування у сучасного студента високого рівня економічної обізнаності, яка базується на ретельному знанні основних нормативно-правових актів, що регулюють платіжну систему в Україні; механізм платіжних переказів.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Платіжні системи» є вивчення умов функціонування і чинних стандартів платіжних систем провідних країн світу та України; визначення основних учасників платіжних систем та їх функції; засвоєння методів та технологічних особливостей реалізації розрахункових операцій в платіжних системах; набуття вмінь оцінювати рівень і складність платіжної системи, зважаючи на безпеку платежів.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей / видів економічної діяльності).

2.3.2. Фахові компетентності:

ФК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних систем та їх структур.

ФК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ФК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

2.4. Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 90 год., із них 36 год. – лекції, 24 год. – практичні заняття, 30 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Платіжні системи» завершується усним екзаменом.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи функціонування платіжної системи».

Тема 1. Загальна концепція платіжної системи (лк. 4 год., пр. 2 год.).

Лекція 1. Класифікація та основні форми платіжних інструментів, їх сутність та механізм застосування. Безготівкові платіжні документи. Дебетові та кредитові перекази. Види пластикових карток за призначенням, функціональними і технічними характеристиками. Загальна схема класифікації платіжних систем. Основні види платіжних систем за характером здійснюваних платежів: системи міжбанківських розрахунків; внутрішньобанківські платіжні системи (ВПС); системи масових платежів.

Лекція 2. Платіжний інструмент. Види платіжних інструментів: документи на переказ; спеціальні платіжні засоби. Інструменти безготівкових розрахунків. Кредитовий переказ. Дебетовий переказ. Інструменти безготівкових розрахунків, засновані на дебетових переказах. Інструменти безготівкових розрахунків, засновані на кредитових переказах. Зміст розроблених у Базелі принципів для системно важливих платіжних систем та обов'язків Центральних банків щодо їх застосування.

Практичне заняття 1. Загальна концепція платіжної системи.

Тема 2. Учасники платіжних систем та їх функції (лк. 4 год., пр. 2 год.).

Лекція 3. Первинні користувачі платіжної системи. Розрахунки фізичних та юридичних осіб, що не є банками й одночасно виступають як суб'єкти платежів. Критерії вибору платіжних інструментів та посередників в платіжній системі первинними користувачами. Посередники в платіжній системі. Підвищення конкуренції банків на ринку надання розрахункових послуг. Функції банків у платіжній системі залежно від їх ролі у процесі виконання платежу. Теоретичний розподіл функцій між банками-емітентами карток і банками-еквайрами. Поняття еквайрингу. Схема розрахунків з використанням платіжних карток. Доходи і витрати комерційних банків за картковими операціями. Спеціалізовані посередники в платіжній системі.

Лекція 4. Функціональні стадії процесу міжбанківського переказу. Роль у платіжній системі клірингових або розрахункових палат. Функції агента з розрахунків. Основи діяльності асоціацій банківських пластикових карток. Функції Центрального банку в платіжній системі. Центральні банки як гаранті фінансової стабільності держави, ефективного функціонування грошових ринків, довіри до національної валюти країни. Центральний банк як користувач, учасник і надавач послуг в платіжній системі.

Практичне заняття 2. Учасники платіжних систем та їх функції.

Тема 3. Технологічна інфраструктура платіжних систем (лк. 4 год., пр. 2 год.).

Лекція 5. Системи розрахунків на валовій та чистій основах. Методи організації розрахунків між банками. Сутність розрахунків за принципом клірингу. Поняття та призначення автоматизованих розрахункових палат. Механізм розрахунку чистої позиції учасника клірингу. Необхідність розробки, основні характеристики експлуатації та сутність систем розрахунків на валовій основі в режимі реального часу.

Лекція 6. Основні відмінності механізмів розрахунків на валовій і чистій основах. Засоби обробки та передачі інформації в платіжних системах. Основні етапи обробки інформації в електронному платіжному циклі. Апаратні засоби програмного забезпечення. Поняття системного та прикладного програмного забезпечення. Засоби передачі даних в платіжних системах. Розрахунки за допомогою банкоматів. Умови розповсюдження банкоматів у світі. Стандартні операції, що виконують банкомати. Режими роботи банкоматів. Компоненти системи електронних платіжних терміналів.

Практичне заняття 3. Технологічна інфраструктура платіжних систем та їх функції.

Тема 4. Безпека платіжних систем (лк. 4 год., пр. 2 год.).

Лекція 7. Поняття конфіденційності інформації, цілісності, доступності компонентів і ресурсів системи, надійності роботи системи. Формування системи зовнішньої та внутрішньої безпеки. Сутність та формування системи захисту інформації в платіжній системі. Основні загрози безпеці та механізми захисту платіжних систем.

Лекція 8. Криптографічний захист інформації і системи розподілу ключів. Захист інформації за рахунок її криптографічного перетворення. Загальні та спеціальні криптографічні алгоритми. Основні методи розподілу ключів між учасниками платіжної системи. Заходи щодо захисту інформації в платіжних системах. Розробка правових, морально-етичних, фізичних, технічних та адміністративних заходів протидії можливим загрозам в платіжній системі. Необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців у цій сфері.

Практичне заняття 4. Безпека платіжних систем.

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.).

Змістовий модуль 2. «Зарубіжні платіжні системи. Становлення та розвиток».

Тема 5. Зарубіжні платіжні системи (лк. 6 год., пр. 2 год.).

Лекція 9. Платіжні системи США. Основи функціонування та операції системи переказу грошових коштів і цінних паперів Федеральної резервної системи (ФРС) США Fedwire. Політика ФРС у галузі контролю над ризиками платіжної системи. Технологія здійснення операцій в системі міжбанківських клірингових розрахунків США CHIPS. Шляхи обмеження кредитного ризику в CHIPS. Чековий кліринг у розрахункових палатах США.

Лекція 10. Платіжні системи Великобританії. Основи функціонування та операції автоматизованої системи клірингових розрахунків Великобританії CHAPS. Правила роботи системи CHAPS, заходи контролювання міжбанківського ризику, тарифна політика банку Англії. Діяльність платіжної системи Великобританії BACS. Платіжна система Швейцарії Основи функціонування та операції швейцарської міжбанківської клірингової системи SIC. Регламентація виплат відшкодувань, розрахунків за платежами, обробки платіжних документів в системі, встановлення цін за використання SIC.

Лекція 11. Порівняльний аналіз зарубіжних платіжних систем. Типові моделі систем залежно від оператора системи, виду розрахунків і кредитних механізмів. Порівняння ефективності та ризикованості системи переказу великих сум в сукупності платіжних механізмів. Товариство міжнародних міжбанківських фінансових

телекомунікацій S.W.I.F.T. Основи організації, мета створення, умови членства та використання засобів S.W.I.F.T. Основні напрямки діяльності товариства. Вплив стандартів S.W.I.F.T. на банківську справу різних країн. Удосконалення S.W.I.F.T. за рахунок більш ефективної системи передачі банківської інформації. Технологія процесу передачі повідомлень від одного користувача до другого мережею S.W.I.F.T. Система міжнародних автоматизованих розрахунків TARGET. Основне призначення та фундаментальні принципи роботи системи TARGET. Необхідні умови членства в системі.

Практичне заняття 5. Зарубіжні платіжні системи.

Тема 6. Електронні міжбанківські розрахунки в Україні (лк. 6 год., пр. 4 год.).

Лекція 12. Історія електронних міжбанківських розрахунків в Україні. Етапи реорганізації банківської системи та міжбанківських розрахунків в Україні. Розробка системи електронних платежів (СЕП) НБУ та її поступове вдосконалення. Поняття та режим роботи шлюзових банків. Впровадження НБУ системи термінових переказів (СТП). Компоненти платіжної системи України. Характеристика діяльності СЕП і СТП на сучасному етапі розвитку національної банківської системи.

Лекція 13. Основи здійснення міжбанківських розрахунків. Схема реалізації кореспондентських відносин між банківськими установами в Україні. Основи здійснення електронних міжбанківських розрахунків. Внутрішньобанківські, внутрішньосистемні та міжбанківські електронні платіжні документи. Організаційна структура здійснення міжбанківських розрахунків в Україні, завдання кожного з функціональних рівнів.

Практичне заняття 6. Основи здійснення електронних міжбанківських розрахунків.

Лекція 14. Поняття технічного рахунку банківської установи у СЕП. Система термінових переказів. Необхідність створення національної системи типу RTGS як невід'ємної складової Системи електронних міжбанківських переказів НБУ. Технологія роботи із СТП. Вдосконалена архітектура системи електронних міжбанківських розрахунків в Україні.

Практичне заняття 7. Електронні міжбанківські розрахунки в Україні.

Тема 7. Система електронних платежів Національного банку України (лк. 4 год., пр. 2 год.).

Лекція 15. Завдання та функції СЕП НБУ. Мета створення, завдання, функції та операції СЕП НБУ. Перелік основних кількісних і якісних показників роботи системи, фактори, що впливають на ці показники. Технологія розрахунків у СЕП. Програмно-технічні комплекси обслуговування кожного структурного рівня СЕП. Функції Центральної розрахункової палати, регіональних розрахункових палат та банків у СЕП. Формування та обробка пакетів платіжних документів у програмному комплексі «Операційний день банку» (ОДБ). Технологія обміну файлами в платіжній системі, типи файлів, квітування файлів. Поняття реального та нічного коррахунку банку. Мультивалютний режим функціонування СЕП. Передача файлів засобами електронної пошти НБУ.

Лекція 16. Процедура початку та завершення банківського дня в СЕП. Моделі обслуговування консолідованого коррахунку Розробка та впровадження розрахунків за допомогою моделей обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку.

Основи розрахунків за вісьма моделями. Інформаційна модель. Критерії вибору учасниками платіжної системи моделі обслуговування.

Практичне заняття 8. Система електронних платежів Національного банку України.

Тема 8. Система масових електронних платежів та їх розбудова в Україні (лк. 4 год., пр. 4 год.).

Лекція 17. Виникнення пластикових карток та розвиток систем масових електронних платежів. Еволюція розвитку карткового бізнесу у світі. Поява пластикових грошей на радянському ринку. Сучасний стан розрахунків за допомогою пластикових карток в Україні. Лідери українського карткового бізнесу. Розрахунки за допомогою національної системи масових електронних платежів. Загальна структура та види карток Національної системи масових електронних платежів (НСМЕП).

Практичне заняття 9. Система масових електронних платежів та їх розбудова в Україні.

Лекція 18. Основні напрямки розрахунків банківськими пластиковими картками в Україні. Операції з використанням національних платіжних карток. Платіжна система УкрКарт. Склад платіжної системи УкрКарт, види пластикових карток, що застосовуються. Система обміну інформацією між учасниками платіжної системи УкрКарт. Переваги перед іншими платіжними системами. Створення єдиної національної системи банківських карток Шляхи інтеграції українських банків до світової системи банківських послуг. Перспективи створення проекту одночасної роботи емітованої банком країни платіжної картки як у межах країни за технологією національних платіжних інструментів, так і за технологією однієї з міжнародних платіжних систем.

Практичне заняття 10. Основні напрямки розрахунків банківськими пластиковими картками в Україні.

Модульна контрольна робота № 2 (2 год.).

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Змістовий модуль I.								
Теоретичні основи функціонування платіжної системи								
1.	<i>Загальна концепція платіжної системи</i>	10	6	4	2	-	-	4
2.	<i>Учасники платіжних систем та їх функції</i>	10	6	4	2	-	-	4
3.	<i>Технологічна інфраструктура платіжних систем</i>	9	6	4	2	-	-	3
4.	<i>Безпека платіжних систем</i>	10	6	4	2	-	-	4

	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2	2	-	2	-	-	
	Разом	41	26	16	10	-	-	15
Змістовий модуль II								
Зарубіжні платіжні системи. Становлення та розвиток								
5.	<i>Зарубіжні платіжні системи</i>	12	8	6	2			4
6.	<i>Електронні міжбанківські розрахунки в Україні</i>	14	10	6	4			4
7.	<i>Система електронних платежів Національного банку України</i>	10	6	4	2			4
8.	<i>Система масових електронних платежів та їх розбудова в Україні</i>	11	8	4	4			3
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2	2	-	2			-
	Разом	49	34	20	14			15
Разом за навчальним планом		90	60	36	24	-	-	30

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I		
Теоретичні основи функціонування платіжної системи		
1	Загальна концепція платіжної системи	2
2	Учасники платіжних систем та їх функції	2
3	Технологічна інфраструктура платіжних систем	2
4	Безпека платіжних систем	2
<i>Модульна контрольна робота №1</i>		2
Змістовий модуль II		
Зарубіжні платіжні системи. Становлення та розвиток		
5	Зарубіжні платіжні системи	2
6	Основи здійснення електронних міжбанківських розрахунків. Електронні міжбанківські розрахунки в Україні	4
7	Система електронних платежів Національного банку України	2
8	Система масових електронних платежів та їх розбудова в Україні. Основні напрямки розрахунків банківськими пластиковими картками в Україні	4
<i>Модульна контрольна робота № 2</i>		2
	Разом	24

6. Теми лабораторних занять
не передбачені навчальним планом

7. Теми семінарських занять
Не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Змістовий модуль I. Теоретичні основи функціонування платіжної системи</i>		
1	Загальна концепція платіжної системи	4
2	Учасники платіжних систем та їх функції	4
3	Технологічна інфраструктура платіжних систем	3
4	Безпека платіжних систем	4
<i>Змістовий модуль II. Зарубіжні платіжні системи. Становлення та розвиток</i>		
5	Зарубіжні платіжні системи	4
6	Основи здійснення електронних міжбанківських розрахунків. Електронні міжбанківські розрахунки в Україні	4
7	Система електронних платежів Національного банку України	4
8	Система масових електронних платежів та їх розбудова в Україні. Основні напрямки розрахунків банківськими пластиковими картками в Україні	3
	Разом	30

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних видів: підготовка до аудиторних занять (лекції та практичних занять), вивчення законодавчих та нормативних актів України, завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу; відвідування консультацій (індивідуальних та групових); написання рефератів.

Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники).

Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

9. Індивідуальні завдання
не передбачені навчальним планом

10. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом інформації:

Словесні методи		
Лекція	Має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета	Стимулює конкретно-образне мислення, активізує логічне
Пояснення	Доказовий виклад матеріалу, пов'язаний з вивченням правил, економічних законів, господарських явищ, вимог нормативного законодавства	Застосовують на лекціях, під час практичних, лабораторних занять, консультацій тощо
Розповідь	Дає послідовний виклад ознак, особливостей, якостей предметів та явищ (опис окремої категорії, поняття тощо)	Застосовують на лекціях, практичних заняттях як фрагмент
Бесіда	Розмова викладача зі студентами на підставі чіткої системи, заздалегідь визначених запитань, які підводять слухачів до активного засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірностей	Застосовується на лекціях, практичних заняттях
Евристична бесіда	Дає її учасникам можливість самостійно знаходити можливі відповіді на проблемні питання, має розвивальний характер	
Інструктаж	Має інформативний локальний характер, дуже близький до розпорядження алгоритмічного типу. Активна роль належить викладачу	Застосовується при наданні вказівок до виконання домашнього завдання, заповнення первинних документів та форм звітності тощо
Наочні методи		
Спостереження	Забезпечує безпосереднє сприйняття явищ дійсності (господарського процесу, роботи обліково-економічного апарату)	Застосовується під час проходження виробничої та переддипломної практики

Ілюстрація, демонстрація	Показ ілюстрованих посібників, макетів документів фінансової, податкової, статистичної звітності, плакатів, малюнків на дошці, таблиць тощо. Ілюстрація передбачає показ матеріалів у статичному вигляді	Застосовується на лекціях, під час практичних занять, тощо
Практичні методи		
Вправа	Полягає у повторенні певних дій, під час яких виробляють уміння та навички застосування набутих знань як у звичайних, так і незвичайних умовах	Застосовують на практичних заняттях
Тренувальна вправа	Виконуються за певним зразком, інструкцією	
Тести	Виконуються самостійно	

- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

- за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

- за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Платіжні системи» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання екзамену. Навчальна дисципліна «Платіжні системи» оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з двох змістових модулів. Перший змістовий модуль – **35 балів**, другий ЗМ – **35 балів**.

Підсумковою формою контролю є екзамен (максимальна кількість балів – **30**). На екзамен виносяться теоретичні питання, типові та творчі завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Поточний контроль

Поточне тестування та самостійна робота										Екзамен
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	Мкр 1	T5	T6	T7	T8	Мкр 2	
6	6	6	7	10	7	6	6	6	10	
35					35					30
100										

За перший модуль студент може набрати максимально **35 балів**, за другий – **35 балів**, на екзамені – **30 балів** (разом за курс – **100 балів**).

Мінімальний допусковий бал – **35**.

Система отримання балів накопичувальна.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
--------	---------------------

«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;

- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- бланки документації;
- робоча навчальна програма;
 - засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

14. Рекомендована література

Основна:

1. Адабашев Т. К. До питання про визначення основних ознак платіжної системи / Т. К. Адабашев // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Сер.: Право. В. 2. Ч. 1. Т. 2. — Ужгород, 2012. — С. 156-160.

2. Аністратенко О. О. Деякі аспекти розвитку платіжних систем / О. О. Аністратенко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наукових праць. Т. 8. — Суми : ВВП “Мрія-1” ЛТД, УАБС, 2003. — 364 с.

3. Вовчак О. Д. Платіжні системи :навчальний посібник / О. Д. Вовчак, Г. Є. Шпаргало, Т. Я. Андрейків. — К. :Знання, 2008. — 341 с.

4. Климчук А. В. Проблеми розвитку платіжної системи України та шляхи їх вирішення / А. В. Климчук, Н. А. Стеценко // Соціум. Наука. Культура [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://intkonf.org/klimchuk-a-v-stetsenko-n-aproblemi-rozvitkuplatizhnoyi-sistemi-ukrayini-tashlyahi-yih-virishennya>.

5. Ковальчук Т.Т. Сучасні платіжні системи : [монографія] / Т. Т. Ковальчук, В. С. Лук'янов. - К.: Знання, 2010. - 190 с.

6. Пиріг С.О. Платіжні системи : навч. посіб. / С.О. Пиріг. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.

7. Полтавська Є. О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Платіжні системи» для студентів усіх форм навчання. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2006. – 128 с.

8. Спіндлер Дж. Э., Саммерс Б. Д. Центральный банк и платёжная система / Дж. Эндрю Спіндлер, Брюс Д. Саммерс // Платёжная система: структура, управление и контроль МВФ. — Вашингтон. — 1994. — 280 с.

9. Чайковський Я.І. Платіжні системи: навч. Посіб. / Я.І. Чайковський. — Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 210 с.

10. Ющишина Л. О. Електронні платіжні системи у міжнародній практиці та їх застосування в Україні [Текст] / Л. О. Ющишина, С. М. Сало // Економічні науки. Сер.:Облік і фінанси, 2012. т. Вип. 9 (3). — 508-513 с.

Додаткова:

11. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 5, 6. — Ст. 30.

12. Закон України “Про електронний цифровий підпис” від 22.05.03 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 3. — 276 с. 22 236. Закон України

“Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28.11.02 № 249-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 1. — С. 2.

13. Закон України “Про захист інформації в автоматизованих системах” від 05.07.94 № 80/94 // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 31. — С. 286.

14. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.99 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 29. — Ст. 238.

15. Закон України “Про обіг векселів в Україні” від 05.04.01 № 2373-III // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 24.

16. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» [Електронний ресурс]: Закон України: від 05.04.2001 № 2346-III зі змінами та доповненнями. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.

17. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 03 10.05 № 358.

18. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затв. Постановою Правління НБУ від 21.01.04 № 22.

19. Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: Затв. Постановою Правління НБУ від 16.08.06 № 320.

20. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах: Затв. Постановою Правління НБУ від 12.11.03 № 492.

21. Концепція Національного банку України створення системи електронного грошового обігу // www.rada.gov.ua.

22. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: Затв. Постановою Правління НБУ від 16.12.02 № 508.

23. Правила бухгалтерського обліку операцій з використанням платіжних карток у банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 16.12.02 № 508.

24. Правила Національної системи масових електронних платежів: Затв. Постановою Правління НБУ від 10.12.04 № 620. 17. Правила організації захисту електронних банківських документів Національного банку України: Затв. Постановою Правління НБУ від 10.06.99 № 280 // www.rada.gov.ua.